

Тема № 4. Основа олімпійського спорту – Олімпійська хартія

Мета заняття: *ознайомитися з Олімпійською хартією як основоположним документом Міжнародного олімпійського комітету; засвоїти принципи олімпізму; розглянути основні розділи Олімпійської хартії.*

Питання для самостійного вивчення

1. Загальна характеристика та завдання Олімпійської хартії.
2. Фундаментальні принципи олімпізму.
3. Зміст розділів Олімпійської хартії.

Ключові терміни та поняття: *Олімпійська хартія, олімпійських рух, олімпізм, принципи олімпізму.*

Методичні вказівки до вивчення теми

Вивчення **першого питання** передбачає акцентування уваги на загальній характеристиці та завданнях Олімпійської хартії. Передусім необхідно з'ясувати сутність цього поняття. *Олімпійська хартія (ОХ)* являє собою збірку фундаментальних принципів олімпізму, правил і роз'яснень, затверджених Міжнародним олімпійським комітетом (МОК). Олімпійська хартія регламентує порядок організації та функціонування олімпійського руху, а також умови проведення Олімпійських ігор.

По суті, Олімпійська хартія як основний правовий інструмент виконує три ключових завдання:

- а) визначає та відроджує фундаментальні принципи та незмінні цінності олімпізму;
- б) є водночас статутом Міжнародного олімпійського комітету;
- в) визначає основні права й обов'язки трьох основних складових олімпійського руху, а саме: Міжнародного олімпійського комітету, міжнародних спортивних федерацій і національних олімпійських комітетів, а також організаційних комітетів Олімпійських ігор.

Остання редакція Олімпійської хартії датована 02.08.2016 р.

Вивчення **другого питання** має бути спрямоване на розгляд фундаментальних принципів олімпізму.

Цікава інформація! Підтримка ініціативи П'єра де Кубертена дала початок сучасному олімпізму і визначила початок проведення міжнародних Олімпійських ігор. Якісна організація та проведення Олімпіад сприяють підвищенню загального рівня фізичної культури та спорту в усьому світі.

Біля витоків сучасного олімпізму стояв П'єр де Кубертен. Саме з його ініціативи в червні 1894 р. у Парижі відбувся Міжнародний атлетичний конгрес. 23 червня 1894 р. було засновано Міжнародний олімпійський комітет (МОК). Святкування перших Олімпійських ігор сучасності проходило в 1896 р. в Афінах (Греція). У 1914 р. на конгресі в Парижі був затверджений

олімпійський прапор, полотнище якого презентував сам П'єр де Кубертен. На ньому зображено п'ять переплечених кілець, що символізують союз п'яти континентів і зустріч атлетів усього світу на Олімпійських іграх. Перші зимові Олімпійські ігри відбулися в 1924 році у Шамоні (Франція).

Потрібно чітко усвідомити, що *олімпізм* являє собою філософію життя, що звеличує та об'єднує в єдине ціле тіло, волю та розум. Акумулюючи в собі спорт, культуру й освіту, олімпізм орієнтований на спосіб життя, який базується на радості від зусилля, освітній цінності взірцевого прикладу, соціальній відповідальності та повазі до універсальних етичних принципів.

Мета олімпізму полягає в тому, щоб поставити спорт на служіння гармонійному розвитку людини, сприяти підтриманню миру й побудові досконалого світу, збереженню людської гідності та вихованню молоді засобами спорту без будь-якої дискримінації. *Ключовими принципами* олімпізму є взаєморозуміння, дружба, атмосфера солідарності та чесної гри.

Олімпійський рух потрібно розглядати як організовану, універсальну й систематичну діяльність усіх осіб та організацій відповідно до ідеалів, принципів і цінностей олімпізму, що здійснюється під керівництвом МОК. Ця діяльність охоплює п'ять континентів і досягає свого піку, коли збирає разом атлетів усього світу на величезному спортивному фестивалі – Олімпійських іграх.

Заняття спортом – одне з прав людини. Кожен повинен мати можливість займатися спортом, без будь-якої дискримінації, в дусі олімпізму.

Вивчення **третього питання** передбачає ознайомлення зі змістом розділів Олімпійської хартії (ОХ).

Перший розділ ОХ визначає відповідно до своєї назви «Принципи олімпійського руху». Запам'ятайте, що провідним є *принцип олімпізму*. *Мета олімпійського руху* – сприяти побудові досконалого світу й виховувати молодь засобами спорту без будь-якої дискримінації та в дусі дотримання *принципів олімпізму*, що включає в себе взаєморозуміння, дружбу, атмосферу солідарності та чесної гри.

Трьома головними складовими олімпійського руху є:

- Міжнародний олімпійський комітет (МОК);
- міжнародні спортивні федерації (МСФ);
- національні олімпійські комітети (НОК).

У *другому розділі* – «Міжнародний олімпійський комітет» – зазначається, що МОК є керівним органом олімпійського руху. Саме він об'єднує організації, спортсменів та інших осіб, які згодні в своїй діяльності керуватися Олімпійською хартією.

У *третьому розділі* – «Міжнародні федерації» – містяться відомості про визнання міжнародних федерацій МОК, про роль і завдання МФ в олімпійському русі.

Четвертий розділ – «Національні олімпійські комітети» – знайомить із правилами створення НОК, описує умови їх визнання МОК, структуру, завдання, права й обов'язки членів НОК.

Питання для самоконтролю

1. Що являє собою Олімпійська хартія? Назвіть дату її останньої редакції.
2. Окресліть ключові принципи олімпізму. Ким вони закладені?
3. Поясніть мету олімпізму.
4. Розкрийте сутність поняття «олімпійський рух». У чому полягає його мета?
5. Назвіть та охарактеризуйте основні структурні складові олімпійського руху.
6. Сформулюйте мету діяльності міжнародних спортивних федерацій (МСФ).
7. Перерахуйте обов'язки національних олімпійських комітетів (НОК).

Тестові завдання

1. *Укажіть правильне тлумачення поняття «олімпізм»:*
 - а) філософія життя, заснована на інтенсивному спортивному тренуванні, підвищенні спортивної майстерності, досягненні максимально можливого спортивного результату;
 - б) філософія життя, заснована на прагненні вибороти олімпійські медалі, досягти найвищого спортивного результату, підтримати принципи чесної боротьби, боротьби з расовою дискримінацією;
 - в) філософія життя, що звеличує та об'єднує в єдине ціле тіло, волю й розум, спорт із культурою та освітою, відображає прагнення до досягнення такого способу життя, який ґрунтується на відчутті радості від зусилля, на виховній цінності взірцевого прикладу й повазі до основних етичних принципів.
2. *Що являє собою Олімпіада?*
 - а) період здійснення олімпійської змагальної діяльності;
 - б) період підготовки спортсменів до Олімпійських ігор;
 - в) період протягом 4-х послідовних років, який починається з відкриття Ігор поточної Олімпіади і закінчується відкриттям Ігор наступної Олімпіади.
3. *Укажіть специфічну філософію життя, основу якої становлять духовні цінності спорту, історичний і світоглядний потенціал:*
 - а) олімпійська культура;
 - б) олімпізм;
 - в) Олімпіада.
4. *Укажіть основний правовий документ олімпійського спорту як виду діяльності:*
 - а) конституція;
 - б) Олімпійська хартія;
 - в) олімпійська програма.
5. *Хто є розробником концептуальних засад сучасного олімпізму?*

- а) Ейвері Брендедж;
- б) П'єр де Кубертен;
- в) Жак Рогге.

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Пояснити, чи правильні такі твердження:

Олімпійська хартія (ОХ) – це збірка фундаментальних принципів олімпізму, правил і роз'яснень, затверджених Міжнародним олімпійським комітетом (МОК).

Олімпійський рух – це організована, універсальна й систематична діяльність усіх осіб та організацій відповідно до ідеалів, принципів і цінностей олімпізму, що здійснюється під керівництвом МОК.

Мета олімпійського руху – сприяти побудові досконалого світу й виховувати молодь засобами спорту без будь-якої дискримінації та в дусі дотримання принципів олімпізму, що включає в себе взаєморозуміння, дружбу, атмосферу солідарності і чесної гри.

Завдання 2. Наведіть хронологію створення Олімпійської хартії, починаючи з 1894 р. і до сьогодні.

Роки	Події
1894 рік	П'єр де Кубертен подав на розгляд делегатів Міжнародного атлетичного конгресу документ «Регламенти», в якому були сформульовані головні цілі МОК.

Завдання 3. Створіть мультимедійну презентацію, обравши одну із запропонованих тем:

1. Міжнародний Олімпійський Комітет: історія, структура, напрями діяльності.
2. Національний Олімпійський Комітет: історія, структура, напрями діяльності.
3. Олімпійський рух в Україні.
4. Міжнародні Спортивні Федерації (МСФ): історія, структура, напрями діяльності.

Примітка. Рекомендації та вимоги до створення мультимедійної презентації подано в додатку Б.